

διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΤΕΧΝΕΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΒΙΒΛΙΑ / ΜΟΥΣΙΚΗ / ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΑΚΗΣ

ΣΕ ΑΠΟΜΑΚΡΥΣΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ

*Ξωκκλήσια της ομορφιάς
και της κατάνυξης*

editorial

Κορυφώνεται το Θείο δράμα σήμερα με τη Σταύρωση και εν αναμονή της αυριανής Ανάστασης, οι "διαδρομές" -στο πνεύμα των ημερών καθώς οι πιστοί συρρέουν στις εκκλησίες- ακολουθούν μια διαφορετική πορεία στρέφοντας το βλέμμα σε μικρά απομακρυσμένα και σχεδόν ξεχασμένα ξωκκλήσια, που όμως διατηρούν ακέραιο τον κατανυκτικό και επιβλητικό χαρακτήρα της ορθόδοξης παράδοσης.
Καλή Ανάσταση σε όλους!

2/5

Γεώργιος,

Αυγερινός

3/5

Ραφαήλ,

Μάρκος

5/5

Ειρήνη,

Εφραίμ

6/5

Σεραφείμ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

σελ. 3 ~ Πολιτισμός

σελ. 4 - 5 ~ Ξωκκλήσια της ομορφιάς και της κατάνυξης

σελ. 6 ~ Σερφαρίσματα - Πολιτισμός

σελ. 11 ~ Συνέντευξη με τον Γιάννη Παννακάκη

σελ. 8 ~ Παιδότοπος

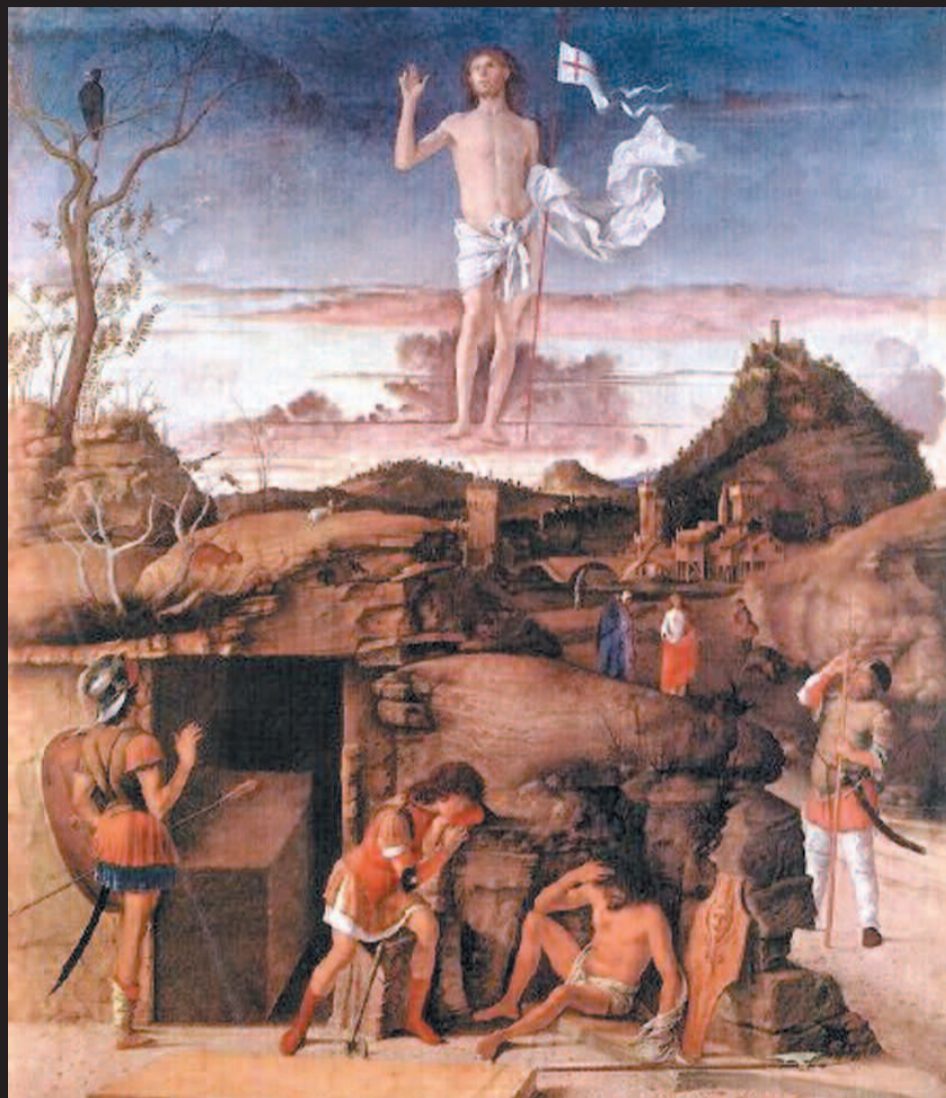
σελ. 9 ~ Αφορμή - Βιβλία

σελ. 10 ~ Υγεία & Βότανα

No.511

Φανταστικό μουσείο

Τζιοβάννι Μπελλίνι (Giovanni Bellini), "Η Ανάσταση του Κυρίου", 1479, Κρατική Πινακοθήκη, Βερολίνο.

Επιμέλεια: **ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ**
Ιστορικός Τέχνης - Αρχαιολόγος
Humboldt Universität zu Berlin
lastjudgment1540@hotmail.com

«Ε

ι αφού είχε περάσει πια το Σάββατο, η Μαρία η Μαγδαληνή, η Μαρία η μητέρα του Ιακώβου και η Σαλώμη αγόρασαν αρώματα για να πάνε και να τον αλείψουν. Έτσι, πολύ νωρίς το πρωί της πρώτης ημέρας της εβδομάδας, έρχονται στο μνήμα, την ώρα που είχε ανατείλει ο ήλιος, κι έλεγαν μεταξύ τους: Ποιός θα κυλήσει για μας την πέτρα από το στόμιο του μνήματος;».

«Η Ανάσταση του Κυρίου» του Τζιοβάννι Μπελλίνι χρωστά αναμφισβήτητα την υστεροφημία της στην καινοτόμο σύλληψη που κρύβεται πίσω από την απόδοση ενός εκ των πλέον δημοφιλών θεμάτων θρησκευτικής θεματικής εντός της ζωγραφικής τέχνης. Η πρωτοτυπία και πρωτοπορία της καλλιτεχνικής σύλληψης του Μπελλίνι έγκειται στην επιτυχημένη «χειραφέτηση» και ομαλή ένταξη του φυσικού τοπίου στην απόδοση της σκηνής της «Ανάστασης», εντός της οποίας έως εκείνο το χρονικό σημείο επιτελούσε κατά κανόνα μονάχα το ρόλο του δευτεραγωνιστή. Στην «Ανάσταση» του Βερολίνου αντίθετα, που αρχικά προοριζόταν να κοσμήσει το παρεκκλήσι της οικογενείας Τσόρτσι (Zorzi) στην εκκλησία του San Michele in Isola στο ομώνυμο νησάκι που βρίσκεται ανάμεσα στη Βενετία και το Μουράνο, ο Μπελλίνι θα κερδίσει το στοίχημα της επιτυχημένης και πάνω απ' όλα αβίαστης σύζευξης του φυσικού περιβάλλοντος χώρου με τους πρωταγωνιστές του συντελούμενου θαύματος. Μάλιστα θα λέγαμε ότι είναι το φυσικό τοπίο που κατέχει τον πρωταγωνιστικό ρόλο στη σύνθεση, με τις ανθρώπινες μορφές να καλούνται να επιτελέσουν έναν παραπληρωματικό ρόλο.

Στο πρώτο πλάνο διακρίνει κανείς αρι-

στερά την ανοιχτή είσοδο στη σκοτεινή σπηλιά του βραχώδους τάφου. Πεσμένη στο χώμα διακρίνεται η βαριά πέτρινη πλάκα που έφραζε άλλοτε την είσοδο στην ταφική κάμαρα. Ένας στρατιώτης -που από ορισμένους μελετητές ταυτίζεται με το Λονγκίνο- μοιάζει να αποδέχεται το συντελούμενο θαύμα, σπκώνοντας το δεξί χέρι σε μια ένδειξη δέους προς τον Αναστημένο, που ίπταται στον ουρανό κρατώντας με το αριστερό χέρι ως τρόποιο τη σημαία της νίκης. Δύο άλλοι στρατιώτες -ο ένας γυμνός- έχουν δοθεί στην αγκαλιά του Μορφέα. Στα δεξιά ανοίγεται ένα μονοπάτι που οδηγεί το βλέμμα του θεατή στο δεύτερο πλάνο, όπου διακρίνονται οι μυροφόρες, ακόμη ανυποψίαστες για το θέαμα του άδειου τάφου που πρόκειται να αντικρίσουν.

Η μοναδική σύλληψη του Μπελλίνι, με το έξοχο εύρημα της αναλογικής συνάρτησης του μεταφυσικού θαύματος της Αναστάσεως με το φυσικό γεγονός της έλευσης του χαράματος της νέας μέρας, όπως αυτή υποδηλώνεται μέσα από τις δεξιότεχνικές χρωματικές διαβαθμίσεις από βαθύ μπλε σε ροζ στην απόδοση της ουράνιας σφαίρας, θα ασκήσει σημαντική επίδραση στους καλλιτεχνικούς κύκλους της Βενετίας. Ιδιαίτερα η πρωτοποριακή ιδέα της σύλληψης του φυσικού τοπίου μέσω των διαβαθμίσεων του φωτός ως ενοποιητικό στοιχείο για την επίτευξη μιας αδιάλειπτης χωροταξικής διάταξης, θα σπουδαστεί με προσοχή από ζωγράφους όπως ο Τσίμα ντα Κονελιάνο (Cima da Conegliano), ο Καρπάτσιο (Carpaccio) και φυσικά ο Τζιορτζιόνε (Giorgione).

ΣΤΗ ΛΙΜΝΗ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ

Εκδηλώσεις για τον εορτασμό της Πρωτομαγιάς

Ποικίλες εκδηλώσεις για τον εορτασμό της Πρωτομαγιάς διοργανώνει ο Δήμος Χανίων στη λίμνη της Αγίας την Τρίτη 3 Μαΐου.

Ιδιαίτερα, την εκδήλωση στη λίμνη της Αγίας, η οποία θα ξεκινήσει στις 12 μ., θα πλαισιώσουν μουσικά οι Κρητικοί καλλιτέχνες Χάρης και Γιώργος Παντεράκης. Η εκδήλωση περιλαμβάνει παραδοσιακούς χορούς από τους Χορευτικούς Συλλόγους της Δ.Ε. Θερύσου: Παραδοσιακή Συντροφιά Δ. Κρήτης "Όνειροκρήτες" και τον Μουσικοχορευτικό Σύλλογο "Λευκορίτη", ενώ σε αυτή θα συμμετάσχει και ο Πολιτιστικός Σύλλογος Αγίας.

Παράλληλα, στο πλαίσιο της εκδήλωσης, η οποία θα έχει ελεύθερη είσοδο, τα παιδιά θα έχουν τη δυνατότητα να απασχοληθούν δημιουργικά με δρώμενα, δραστηριότητες, πολλές εκπλήξεις

και φουσκωτά κάστρα.

Στο μεταξύ, την Κυριακή 8 Μαΐου, στις 11 π.μ., ο Πολιτιστικός Σύλλογος "Πασακάκι - Χαρακιά" και η Δημοτική Κοινότητα Μουρνιών, σε συνεργασία με το Εργατικό Κέντρο, διοργανώνουν στο Μνημείο Ειρήνης και Εργαζομένων στο

Πασακάκι εκδήλωση για την εργατική Πρωτομαγιά.

Θα πραγματοποιηθεί σύντομη ομιλία από τον πρόεδρο του Εργατικού Κέντρου Χανίων Ιωάννη Μανωλικάκη και θα ακολουθήσει κατάθεση στεφάνων από φορείς και Συλλόγους.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ

Ο "Χιλιόκριβος σεβντάς" του Κωστή Λαγουδιανάκη

Το ιστορικό καφέ "Κήπος", σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Χανίων, τον Σύνδεσμο Πολιτικών Συνταξιούχων Ν. Χανίων, τον Σύλλογο Στιχογράφων Ν. Χανίων και το βιβλιοπωλείο Πετράκη παρουσιάζουν το βιβλίο του Κωστή Λαγουδιανάκη "Χιλιόκριβος σεβντάς μου" στον πολυχώρο καφέ "Κήπος" στον

Δημοτικό Κήπο Χανίων το Σάββατο 7 Μαΐου και ώρα 8 μ.μ.

Το βιβλίο θα παρουσιάσουν οι: Βασίλης Χαρωνίτης, δάσκαλος - λογοτέχνης, Αγγέλα Μάλμου, τέως σχολ. σύμβουλος - συγγραφέας

Κρητική μουσική: Νίκος Μπουτσάκης: λύρα - τραγούδι, Γιώργος Στρατάκης: λαούτο - τραγούδι, Γιάννης Λαγουδιανάκης: μαντολίνο - τραγούδι. Την εκδήλωση θα συντονίσει ο Βαγγέλης Κακατσάκης, δάσκαλος - λογοτέχνης.

ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙΩΝ

Θεατρική παράσταση "Λεφτά Αισθήματα"

Τη σύγχρονη κωμωδία "Λεφτά Αισθήματα", σε κείμενο του Μιχάλη Μιχαηλίδη, παρουσιάζει η Δημοτική Κοινότητα Περιβολίων, σε συνδιοργάνωση με τον Δήμο Χανίων, την Πέμπτη 5 και την Παρασκευή 6 Μαΐου, στις 9 μ.μ.,

στον χώρο του Δημοτικού Σχολείου Περιβολίων.

Στην παράσταση συμμετέχουν οι ηθοποιοί: Εύη Δοκιμάκη, Δανάη Καρτσωνάκη, Νικολέτα Κατραντζή, Κλαίρη Κουρουπάκη, Σταύρος Λεβεντάκης, Μιχάλης

Μιχαηλίδης, Ανδρέας Μιχελάκης και Μαίρη Παπαδοκωνσταντάκη.

Σκηνοθεσία: Μαίρη Παπαδοκωνσταντάκη, Μιχάλης Μιχαηλίδης.

Μουσική: Γεωργία Κουρουπάκη. Ενδυματολογία - Μακιγιάζ: Ευτυχία Τζίκα.

Γραφιστικά: Αριστοτέλης Ιωαννίδης, Δήμητρα Κίτσιου.

Η είσοδος θα είναι ελεύθερη για το κοινό.

Για περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνούν στο τηλ.: 6974938832 (Πέτρος Μιχαηλίδης).

ΣΤΟΝ ΒΑΜΟ

Εκδήλωση για την ίδρυση Μεταπολιτευτικής Επιτροπής

Εκδήλωση τιμής και μνήμης για την ίδρυση της Μεταπολιτευτικής Επιτροπής του 1895 και την επέτειο του Βάμου διοργανώνουν το Σάββατο 7 Μαΐου, στις 10.30 το πρωί, ο Δήμος Αποκορώνου και ο Πολιτιστικός Σύλλογος Βάμου.

Το πρόγραμμα της εκδήλωσης περιλαμβάνει: δοξολογία, επιμνημόσυνη δέηση στον χώρο του πρώου, προσκλητήριο πεσόντων από τον πρόεδρο του Πολιτιστικού Συλλόγου Βάμου, κατάθεση στεφάνων, χαιρετισμό από τον δήμαρχο Αποκορώνου Χαράλαμφο Κουκιανάκη, αναφορά στα ιστορικά γεγονότα από τον πρώην βουλευτή Ιωσήφ Μιχελογιάννη, απαγγελία ποιήματος με τον τίτλο "Πολιορκία Βάμου" με τον Γιώργη Παντελάκη και ριζικό τραγούδι από τον καλλιτεχνικό όμιλο Αποκορώνου "Ο Αποκόρωνας".

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

"Κόκκινα φανάρια"

Το έργο του Αλέκου Γαλανού "Κόκκινα φανάρια" παρουσιάζει ο Σύλλογος Φίλων Θεάτρου Χανίων για 8 παραστάσεις στο Βενιζέλειο Ωδείο. Οι παραστάσεις θα δοθούν στις 5, 6, 7, 8, 9, 13, 14, 15 Μαΐου με ώρα έναρξης 9.15 μ.μ.

Είσοδος: Ταμείο 10 €. Προώληση - Μειωμένο 7 €.

Εισιτήρια προωλούνται στο ταμείο του Βενιζελείου Ωδείου Χανίων 11 π.μ. με 2 μ.μ. τις ημέρες: Τρίτη 3/5/2016 με Δευτέρα 9/5/2016 (εκτός Κυριακής 8/5), Παρασκευή 13/5/2016 και Σάββατο 14/5/2016.

(Το βράδυ, τις ημέρες των παραστάσεων, το ταμείο ανοίγει στις 7 μ.μ.).

Τηλέφωνο κρατήσεων: 6979109591.

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ: Σκηνοθεσία: Αθανασόπουλος Νάσος, Φωτογραφία - αφίσα: Παπαδημητρίου Ξένια, Σκηνικά: Κατιέ Μανώλης - Καντανολέων Ευτύχης - Μπουζάκης Απόστολος, Τραγούδι: Κοκοτσάκη Ελευθερία, Κιθάρα: Καπνισάκη Αθηνά, Μακιγιάζ: Βεριβάκη Χριστίνα.

Διανομή (αλφαβητικά): Αθανασοπούλου Έλενα, Βολάνη Χρύσα, Κανισάκη Γιούλα, Καπνισάκη Αθηνά, Καραβασιλειάδη Ντένια, Κοκοτσάκη Ελευθερία, Κυριακοπούλου Εμμανουέλα, Βερονίκης Κώστας, Βορνιωτάκης Γιώργος, Καντανολέων Ευτύχης, Μπουζάκης Απόστολος, Νικολακάκης Δημήτρης, Ξανθοπούλου Νεκτάριος, Πατεράκης Γιάννης.

Πολύτιμη ήταν η βοήθεια του Γιώργου Καμβουσέλλη και η παραχώρηση αρχειακού υλικού.

NYKTERIDA
RESTAURANT ΑΠΟ ΤΟ 1933

ΜΕΝΟΥ
ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ 2016

Κόκκινα αυγά, κουλουράκια, τσουρέκι

ΣΟΥΠΑ
Μαγειρίτσα

ΟΡΕΚΤΙΚΑ
Πασχαλινό καλτσούνι
Λουκάνικο αρνί με άγρια βότανα

ΣΑΛΑΤΑ
Αγκινάρα, σταμναγκαθί, Λόλες, αβοκάντο,
γκρέιπφρουτ, φλοίδες γραβιέρα μελι
με ελαιόλαδο

ΚΥΡΙΩΣ ΠΙΑΤΟ
Τρυφερό φιλέτο αρνί γεμιστό με ξερό
ανθότυρο, δενδρολίβανο τυλιγμένο σε αμπελό-
φυλλα με στάκα και πατατάκια σε ελαιόλαδο

ΓΛΥΚΟ
Ζελέ πορτοκαλί με μανταρινί, ξινόμπλο και
καβουρδοτισμένα αμύγδαλα

ΤΙΜΗ 27€

RESERVATIONS:
28210 69000 & 6944546887
www.nykterida.gr

Τα Συμβούλια, τα Μέλη και οι Υπάλληλοι του
Ράδιο Ταξί Χανίων Ερμής
σας εύχονται το Αναστάσιμο φως να γεμίσει τις καρδιές μας
με Αγάπη-Αισιοδοξία
αλλά και να τονώσει το αίσθημα της Αλληλεγγύης
για τον Συνάνθρωπό μας

Καλή Ανάσταση και Καλό Πάσχα
Happy Easter
2016

... και μη ξεχνάτε το 10%
από τις κλήσεις του δικτύου μας
θα δοθούν στον Σύλλογο Εθελοντικής
Προσφοράς και Στήριξης "Ορίζοντας"!

το πνεύμα αυτό, αλλά ακολουθώντας μια διαφορετική πορεία, οι “διαδρομές” πήραν τον δρόμο για τα... βουνά και έστρεψαν το βλέμμα σε απομακρυσμένα ξωκκλήσια. Σε μικρές, σχεδόν ξεχασμένες, εκκλησίες, που όμως διατηρούν ακέραιο τον κατανυκτικό και επιβλητικό χαρακτήρα της ορθόδοξης παράδοσης.

Μιας παράδοσης που στην περίπτωση των απομονωμένων μικρών ξωκκλησιών δένει αρμονικά με τα λιτά αρχιτεκτονικά στοιχεία και τον απέριττο διάκοσμο, επιφυλάσσοντας συχνά απρόσμενες εκπλήξεις στον επισκέπτη και τον προσκυνητή.

Ξεναγός μας σε αυτό το διαφορετικό ταξίδι ήταν ο αρχαιολόγος της Εφορείας Αρχαιοτήτων Χανίων Θανάσης Μαΐλης, ο οποίος επεσήμανε ορισμένα από τα ξεχωριστά στοιχεία που χαρακτηρίζουν τους ναούς των Αγίου Νικήτα, Αγίου Παντελεήμονος, Αρχαγγέλου Μιχαήλ και Αγίου Παύλου τους οποίους παρουσιάζουν σήμερα οι “διαδρομές”.

Πάσχα. Μέρες θρησκευτικής κατάνυξης. Μέρες που το Θείο Δράμα κορυφώνεται με τη Σταύρωση και ακολουθεί η Ανάσταση. Οι πιστοί συρρέουν κατά εκατοντάδες στις εκκλησίες αναζητώντας την επικοινωνία με το Θείο και τη συνεύρεση με το υπόλοιπο εκκλησίασμα για να γιορτάσουν την κορυφαία γιορτή της Ορθοδοξίας.

ΣΕ ΑΠΟΜΑΚΡΥΣΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ

Ξωκκλήσια της ομορφιάς και της κατάνυξης

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΑΡΙΔΑΚΗΣ

ΣΤΟ ΧΑΣΙ ΣΕΛΙΝΟΥ

Ο Άγιος Νικήτας με το χτιστό τέμπλο

Χαρακτηριστικό ξωκκλήσι αποτελεί ο Άγιος Νικήτας που βρίσκεται κοντά στο Χασί Σελίνου. Πρόκειται για έναν μονόχωρο απομονωμένο ναό που χρονολογείται από τον 14ο - 15ο αιώνα μ.Χ. και ο οποίος είναι χτισμένος σε ορεινή περιοχή, μερικά χιλιόμετρα έξω από τον οικισμό Χασί.

Σε ορεινή περιοχή, “ντυμένος” στα άσπρα, ο Ιερός Ναός του Αγίου Νικήτα κοντά στο Χασί Σελίνου αποτελεί αντιπροσωπευτικό δείγμα απομονωμένης μικρής εκκλησίας - ξωκκλήσι.

Το χτιστό τέμπλο προκαλεί εντύπωση στον επισκέπτη και αποτελεί ένα από τα χαρακτηριστικά του ναού του Αγίου Νικήτα.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι νοτιότερα του ναού έχουν εντοπιστεί ορισμένα κατάλοιπα φρουριακών ή οικιστικών κτισμάτων που φέρεται να χρονολογούνται από την ίδια περίοδο που θεμελιώθηκε η εκκλησία. Αξιοσημείωτη είναι η υψηλή τεχνική τοιχογράφηση του ναού, ενώ ξεχωριστό ενδιαφέρον παρουσιάζει το χτιστό τέμπλο, το οποίο επιχειρεί να μιμηθεί τα κανονικά τέμπλα, με παραστάσεις του Χριστού και της Παναγίας που έχουν χαρακτήρα πορτρέτου και αποπνέουν μια αίσθηση φορητών εικόνων.

Οι ειδικοί υπογραμμίζουν ότι τα χτιστά τέμπλα δεν συναντώνται συχνά. Ωστόσο, τις περισσότερες φορές που τα συναντάμε εντοπίζονται στην επαρχία Σελίνου καθώς πρό-

κειται για μια περιοχή που λόγω της απομόνωσης οι εξελίξεις της αγιογραφίας δεν περνούσαν άμεσα στις τοιχογραφίες με αποτέλεσμα σε ναούς της εν λόγω επαρχίας να διασώζονται παλαιότερες αυθεντικές λειτουργικές κατασκευές.

Εντυπωσιακό στοιχείο αποτελεί, μεταξύ άλλων, και το γεγονός ότι το τέμπλο είναι αμφίγραφο, δηλαδή διαθέτει παραστάσεις τόσο προς την εξωτερική - δυτική όψη όσο και από την πλευρά του ιερού - ανατολική.

Μάλιστα οι μελετητές του Αγίου Νικήτα επισημαίνουν ότι η ζωγραφική ποιότητα των επισκόπων που κοσμούν την ανατολική όψη του τέμπλου είναι ίσως καλύτερη από τις παραστάσεις που βλέπει το εκκλησίασμα.

ΣΤΟ ΡΟΔΩΠΟΥ ΚΙΣΑΜΟΥ

Ο Άγιος Παύλος με τα χαράγματα των πειρατών

Στον όρμο της Χερσονήσου της Σπάθας στο Ροδωπού βρίσκεται το ξωκκλήσι του Αγίου Παύλου που χρονολογείται από τον 14ο - 15ο αιώνα μ.Χ. και αποτελεί μέρος του καθολικού μιας παλιάς Μονής. Συγκεκριμένα από το παλιό μοναστήρι διασώζονται η εκκλησία και ένα τμήμα από τα κελιά. Ο διάκοσμος είναι λαϊκότερος με κυριότερο χαρακτηριστικό τα πάρα πολλά χαράγματα πάνω σε τοιχογραφίες που εικάζεται ότι προέρχονται είτε από πειρατές είτε από σφουγγαράδες είτε ακόμα και από άρχοντες της Ενετοκρατίας.

Σύμφωνα με τους αρχαιολόγους τα χαράγματα αυτά αποσκοπούσαν κάποιες φορές σε μια απλή υπόμνηση ότι κάποιος πέρασε από εκεί ή ακόμα και μια ένδειξη υστεροφημίας.

Αξίζει, επίσης, να σημειωθεί ότι ο Άγιος Παύλος ανήκει σε ένα σύνολο παλιών μοναστηριακών

Ο διάκοσμος είναι λαϊκότερος με κυριότερο χαρακτηριστικό τα πολλά χαράγματα πάνω σε τοιχογραφίες που εικάζεται ότι προέρχονται είτε από πειρατές είτε από σφουγγαράδες, είτε ακόμα και από άρχοντες της Ενετοκρατίας.

Το ξωκκλήσι του Αγίου Παύλου, που χρονολογείται από τον 14ο - 15ο αιώνα μ.Χ., αποτελεί μέρος του καθολικού μιας παλιάς Μονής από την οποία διασώζεται η εκκλησία και ένα τμήμα από τα κελιά.

συγκροτημάτων, μαζί με τη Μονή του Γκιώνα, τον Άγιο Γεώργιο, αλλά και τη Μονή Γωνιάς, που βρίσκεται στη ρίζα της χερσονήσου του Ροδωπού, που χρονολογούνται από τον 14ο έως τον 16ο αιώνα και αποδεικνύουν τον ιερό λατρευτικό χαρακτήρα που είχε η συγκεκριμένη περιοχή κατά το παρελθόν.

Λιτό, αλλά συγχρόνως και επιβλητικό, το ξωκκλήσι του Αγίου Παντελεήμονος, διασώζεται σχεδόν το σύνολο του ζωγραφικού του διάκοσμου.

Το γοτθικό οξυκόρυφο θύρωμα που διατηρείται στον Ιερό Ναό του Αγίου Παντελεήμονος αποτελεί χαρακτηριστικό των ναών της περιόδου του 14ου και κυρίως του 15ου αιώνα, όταν δυτικές αρχιτεκτονικές επιρροές άρχισαν να ενσωματώνονται στην εκκλησιαστική παράδοση της Κρήτης.

ΣΤΑ ΖΥΜΒΡΑΓΟΥ ΚΙΣΑΜΟΥ

Ο Άγιος Παντελεήμων με τις δυτικές επιρροές

Το μικρό ξωκκλήσι του Αγίου Παντελεήμονος βρίσκεται στα Ζυμβραγού Κισάμου και χρονολογείται από τον 14ο – 15ο αιώνα μ.Χ. Ο ναός έχει κατασκευαστεί σε υπαίθριο χώρο λίγο έξω από τον οικισμό. Παρότι έχει υποστεί κάποιες αλλοιώσεις στα αρχιτεκτονικά του στοιχεία διατηρεί ένα αξιοσημείωτο γοτθικό οξυκόρυφο θύρωμα χαρακτηριστικό των ναών της περιόδου του 14ου και κυρίως του 15ου αιώνα όταν δυτικές αρχιτεκτονικές επιρροές άρχισαν να ενσωματώνονται στην εκκλησιαστική παράδοση της Κρήτης.

Σημαντικό στοιχείο το γεγονός ότι έχει διασωθεί σχεδόν το σύνολο του ζωγραφικού διάκοσμου της εκκλησίας. Ξεχωρίζουν η τοιχογραφία με τον Άγιο Παντελεήμονα, αλλά και οι δευτερεύουσες γραφικές λεπτομέρειες που διακοσμούν ζωγραφικά τις αναπαριστάμενες σκηνές, δηλώνοντας λαϊκότερη ζωγραφική που αρέσκεται να δίνει μικρές πινελιές καθημερινότητας στη γενικότερη ζωγραφική παράσταση.

Συγχρόνως από αυτές τις λεπτομέρειες οι μελετητές αντλούν πληροφορίες τόσο για την καταγωγή του καλλιτέχνη – αγιογράφου όσο και για το εκκλησίασμα που λειτουργούνταν στον συγκεκριμένο ναό.

Παρά τις αλλοιώσεις που έχει υποστεί και τη φθορά του χρόνου το μικρό ξωκκλήσι του Αγίου Παντελεήμονος κερδίζει τον επισκέπτη με την αυθεντικότητά του.

ΣΤΗ ΜΑΛΑΘΥΡΟ ΚΙΣΑΜΟΥ

Ο Αρχάγγελος Μιχαήλ με τον εντυπωσιακό διάκοσμο

Αξιοσημείωτος είναι ο διάκοσμος και οι τοιχογραφίες που κοσμούν το εσωτερικό του Ιερού Ναού του Αρχαγγέλου Μιχαήλ στη Μαλάθυρο Κισάμου.

Στη Μαλάθυρο Κισάμου βρίσκεται το μικρό εκκλησάκι του Αρχαγγέλου Μιχαήλ που χρονολογείται από τον 15ο αιώνα. Ο ναός είναι σε ένα ημιορεινό σημείο, έξω από τον οικισμό της Μαλαθύρου στην οποία διασώζονται ακόμα υπολείμματα ενός φρουρίου, αλλά και πολλές βυζαντινές εκκλησίες.

Ο Μιχαήλ Αρχάγγελος εικάζεται ότι παλαιότερα ήταν νεκροταφείο, όπως μαρτυρά η αφιέρωση του ναού, αλλά και οι προφορικές μαρτυρίες κατοίκων προς τους ανθρώπους της Αρχαιολογίας. Ο ναός έχει αξιοσημείωτο διάκοσμο και τοιχογραφίες. Ξεχωρίζει μια παράσταση δέησης στον βόρειο τοίχο του ναού που παραπέμπει στη ζωγραφική φορητών εικόνων και σε αυτό που ονομάζεται Κρητική Σχολή, αλλά με πιο λαϊκότερη μορφή.

Εντυπωσιακό είναι επίσης το γεγονός ότι, σύμφωνα πάντα με τους μελετητές του ναού, παρότι ο Αρχάγγελος Μιχαήλ είναι ένα απομακρυσμένο ξωκκλήσι με βάση τα σημερινά τουλάχιστον δεδομένα, ο τεχνίτης που ζωγράφησε την εκκλησία διακρινόταν για τη μαστοριά του και την υψηλή τεχνική του κατάρτιση.

Τέλος δεν μπορεί να περάσει απαρατήρητο το γεγονός ότι στον ναό έχουν τοποθετηθεί αντικριστά η τοιχογραφία του Αρχαγγέλου Μιχαήλ με εκείνη του Αγίου Παντελεήμονος δημιουργώντας μια ενδιαφέρουσα αντίστιξη ανάμεσα στο στοιχείο της απώλειας και εκείνο της θεραπείας που απασχολούν προαιώνια τον άνθρωπο...

Ο Μιχαήλ Αρχάγγελος εικάζεται ότι παλαιότερα ήταν νεκροταφείο, όπως μαρτυρά η αφιέρωση του ναού, αλλά και οι προφορικές μαρτυρίες κατοίκων της περιοχής.

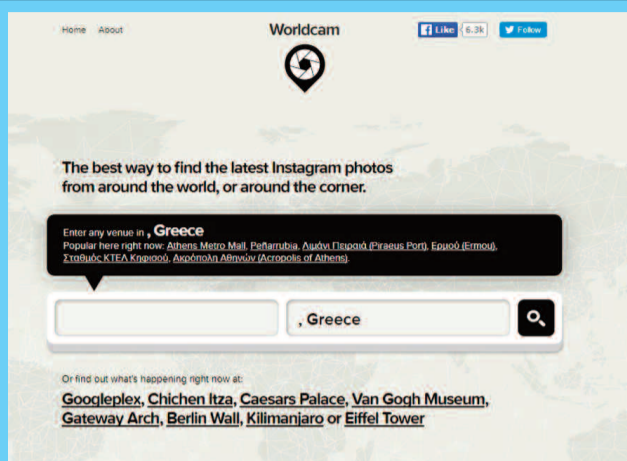
Πολύτιμες μαρτυρίες

Ο αρχαιολόγος της Εφορείας Αρχαιοτήτων Χανίων Θανάσης Μαΐλης, μιλώντας στα «Χ.Ν.», στάθηκε στις πολύτιμες πληροφορίες που αντλούν οι αρχαιολόγοι, οι αγιογράφοι και οι μελετητές της ορθόδοξης παράδοσης από τα ξωκκλήσια. «Τα ξωκκλήσια αποτελούν πολύτιμες μαρτυρίες για τις λατρευτικές συνήθειες της εποχής στην οποία κατασκευάζονται, επειδή ακριβώς δεν γνωρίζουν τους λειτουργικούς νεωτερισμούς που

επιφέρει η οικονομική ευρωστία μίας περιοχής», σχολίασε σχετικά και πρόσθεσε: «Γι' αυτόν τον λόγο συχνά ορεινές απομονωμένες περιοχές διατηρούν αρχαϊκά λειτουργικά χαρακτηριστικά όπως π.χ. τα χτιστά τέμπλα με τις τοιχογραφημένες επιφάνειες του 14ου αιώνα, που σε άλλες περιοχές οι οποίες γνωρίζουν οικονομική άνθιση απομακρύνονται και αντικαθίστανται κυρίως από τα ξυλόγλυπτα τέμπλα με τις φορητές δεσποτικές εικόνες, οι οποίες αρχίζουν πλέον να προβάλλονται ως οι πιο ενδεδειγμένες για την απόδοση λατρείας».

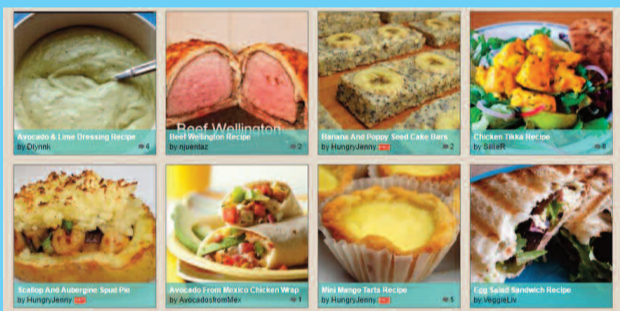
σερφ@ρίσματα

Παγκόσμια κάμερα

<http://worldcam.com>

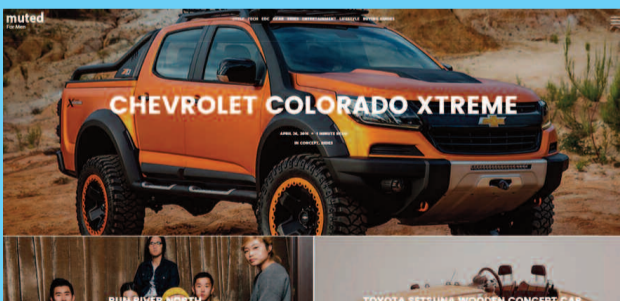
Ο κόσμος στα... πόδια σας -ή για να ακριβολογούμε- στις οθόνες των pc σας! Εδώ θα βρείτε ένα site που είναι συνδεδεμένο με κάμερες παντού στον κόσμο και με ελάχιστα κλικ του ποντικιού σας μπορείτε να μεταφερθείτε οπουδήποτε στον πλανήτη επιθυμείτε. Μπορείτε να δείτε διάσημα αξιοθέατα, ζωολογικούς κήπους, μουσεία, να «μεταφερθείτε» διαδικτυακά όπου θέλετε, όποτε σας κάνει κέφι, αρκεί στο σημείο να υπάρχει κάμερα που θα σας δίνει ζωντανή εικόνα. Δοκιμάστε το και είναι σίγουρο πως θα... κολλήσετε!

Νόστιμο

<http://nibbledish.com>

Μπάρες δημητριακών νοστιμότητας από τα κεράκια σας. Ντιπ και λικουδιές για να τσιμπολογήσετε με την παρέα σας. Συνταγές δύσκολες, και άλλες -όχι και τόσο μπελαλίδικες- γλυκά, κρύα πιάτα και ένα σωρό ακόμα σας περιμένουν εδώ για να τα ανακαλύψετε. Είτε ψάχνετε κάτι γρήγορο για να χορτάσετε την πείνα σας, είτε αναζητάτε ένα ιδανικό δείπνο για να γοπετεύσετε τους καλεσμένους σας, εδώ θα βρείτε συνταγές που θα σας λύσουν τα χέρια και θα σας βγάλουν από διλήμματα και προβληματισμούς σχετικά με το τι να προσφέρετε. Για λάτρεις της κουζίνας -και όχι μόνο...

Αντρικό

<http://muted.com>

Απλό, λιτό και αντρίκειο. Με λίγα λόγια και μεγάλες αντιπροσωπευτικές εικόνες. Αυτό εδώ είναι ένα site που θα ενθουσιάσει -κυρίως- τους άντρες -τουλάχιστον αυτό θεωρούν οι δημιουργοί του- και που παρουσιάζει διάφορα ενδιαφέροντα με τον πιο μίνιμαλ τρόπο. Αυτοκίνητα από ξύλο, παπούτσια και ρούχα από σουπερ υλικά, τεχνολογικά νέα και γκάτζετ, στίλ, διασκέδαση, τέχνη, θα τα βρείτε συγκεντρωμένα εδώ, χωρίς πολλές -πολλές φιοριτούρες. Δείτε το.

...Πληρωμένες αγκαλιές, ιστορίες τραγικές γράφονται μες τις κρύες φτωχογειτονιές...
Αλ. Γαλανός

Βεβαίως, να εξαφανιστεί από προσώπου γης ο Αλέκος, να χάσουν τα ίχνη του φίλοι και συγγενείς και να νοικιάσει μια μικρή γκαρσονιέρα για να ολοκληρώσει το ακροβατικό του γύμνασμα, τα «Κόκκινα Φανάρια». Μόνο οι γονείς του ξέρανε πού βρίσκεται κι ο φίλος του Αποστόλης που του πήγαινε φαγητό και τον συνόδευε σε σύντομους περιπάτους... μέχρι που έβαλε την υπογραφή του.

Το έστειλε στον Εθνικό Διαγωνισμό του Υπουργείου, αλλά μετά από μια αμφιβόλου σοβαρότητας «επιλογή», πήρε την ένατη θέση, προς γενική αγανάκτηση των θεατρολόγων.

Τότε ξεκίνησε έναν καινούργιο αγώνα, να βρει θίασο για να το ανεβάσει, όπως μας λέει ο ίδιος.

...Οι Έλληνες συγγραφείς που προσπαθούν να κάνουν σοβαρή δουλειά στο θέατρο αντιμετωπίζουν συνθήκες, συγχωρέστε μου τη στομφώδη έκφραση, τραγικές...

...Οι θεατρώνες πιστεύουν πως το κοινό μπορεί και θέλει να παρακολουθεί μονάχα έργα «εύκολα», «εύπεπτα» και πως το έργο, ως το πούμε, ποιότητας, το αποφεύγει. Τις ρίζες του κακού θα πρέπει να τις αναζητήσουμε στους λογής θεατρώνες που έχουν κατακλύσει την Αθήνα και που χρόνια τώρα δεν κάνουν τίποτα άλλο, παρά να καλλιεργούν, με την τροφή που του δίνουν, το κακό γούστο του κοινού...

Έτσι, το υπέβαλε στο Εθνικό Θέατρο, έπειτα από λίγο του απήντησαν ότι ναι μεν τους άρεσε αλλά, λόγω του ειδικού θέματος, δεν μπορούσε να το

Ο θρίαμβος με τα «Κόκκινα Φανάρια»

ΓΙΩΡΓΟΣ
ΚΑΜΒΥΣΕΛΛΗΣ
gkamvysellis@yahoo.gr

ανεβάσει. Μετά το υπέβαλε στον Μυράτ. Ο Πλάτων Μουσαίος, ως εισπληρωτής, έγραψε τα καλύτερα λόγια, αλλά κι εκεί δεν ευτύχησε ν' ανεβεί, είτε λόγω του ότι ήταν τολμηρό είτε λόγω του ότι ο θίασος του Μυράτ δεν είχε τόσες γυναίκες.

Τρίτη απειραία ήταν η Μαίρη Αρώνη. Είχαν αρχίσει πρόβες, όταν επενέβη ο Μπουρνέλλης, που είχε αντίρρηση για το ανέβασμα... Τελικά, ούτε κι απ' την Αρώνη ανέβηκε.

Και μέσα στην, εντυπωσιακή επιφάνεια και ανησυχιακό βάθος, όταν ούτε λίγο, ούτε πολύ, 19 τακτικοί θίασοι λειτουργούσαν το χειμώνα του 1962 στην Αθήνα, απορήσανε όλοι, σαν είδαν τον σκηνοθέτη κι ηθοποιό Αλέξη Δαμιανό να ανεβάζει στο σχετικά άγνωστο κι οπωσδήποτε παράμερο θέατρό του, «Πορεία», το έργο ενός νέου άγνωστου συγγραφέα. Ο ίδιος ο Δαμιανός το σκηνοθέτησε, υποδυόταν το ρόλο του άβγαλου νέου και διευκρίνιζε: ...Τα «Κόκκινα Φανάρια» τα διάλεξα γιατί είναι ένα έργο γερά κτισμένο, με θαυμάσια αρχιτεκτονική και καυστική ειλικρίνεια. Όταν πήρα την απόφαση να το ανεβάσω, συνάντησα πάμπολλες αντιδράσεις...

Έτσι, στις 24 Φεβρουαρίου 1962 τα «Κόκκινα Φανάρια», έλαμψαν εκτυφλωτικά και μια έκρηξη ταρακούνησε τη θεατρική πρωτεύουσα. Η πρεμιέρα σκόρπισε ενθουσιασμό, το θέα-

τρο πράγματι εσέτο από τα φρενήρη, θα λέγαμε, χειροκροτήματα των θεατών κι από τη δεύτερη κι όλας μέρα, τα ταμεία δεν προλάβαιναν να κόβουν εισιτήρια.

Ξαφνικά το όνομα του Γαλανού ερχόταν στα κείλη δεκάδων χιλιάδων φίλων της εβδομής τέχνης.

Δυο χρόνια παιζότανε στο Πορεία. Στις 12 Μαρτίου 1963 πραγματοποιήθηκε η 700στή παράσταση με πάνω από 250.000 θεατές μέχρι τότε, ενώ συγχρόνως η Γκέλυ Μαυροπούλου κι ο Στέφανος Στρατηγός, που ήταν συνθιασάρχες και ζευγάρι, ανέβασαν το έργο σε καλλιτεχνική περιοδεία με ξεκίνημα στις 12 Οκτωβρίου 1962 που συνεχίστηκε ένα χρόνο πηγαίνοντας σε όλη την Ελλάδα.

Και, να! Δυο θίασοι, ο ένας στην Αθήνα κι ο άλλος στην επαρχία, έπαιζαν τα «Κόκκινα Φανάρια».

Η εκπληκτική επιτυχία όμως συνεχίστηκε αφού το 1963 ανέβηκε κι στην Κύπρο με σκηνοθεσία του Γαλανού και σε μια άστατη για τις Ελληνοτουρκικές σχέσεις περίοδο, μεταφράστηκε κι ανέβηκε στην Κωνσταντινούπολη κι άλλες πόλεις της Τουρκίας, σε σκηνοθεσία του Ντιλιγκίλ.

Συγχρόνως, το 1963, γυρίστηκε από το Βασίλη Γεωργιάδη σε ταινία με ανεπανάληπτη επιτυχία που παιζόταν ταυτόχρονα σε πολλές αίθουσες και προτάθηκε για Όσκαρ παίρνοντας τη δεύτερη θέση μετά το πολύκροτο

Μαίρη Χρονοπούλου.

«Οκτώμισι» του Φελίνι, με διαφορά 50 ψήφων. Του Φελίνι 900 και του Γαλανού 850 ψήφους.

Κι από τότε, συνεχίζει να παίζεται από πάμπολλους θίασους και να προβάλλεται στην τηλεόραση και αίθουσες κινηματογράφου εντός κι εκτός Ελλάδος.

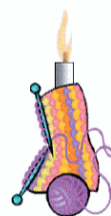
Και να. Σε λίγες μέρες, ανεβαίνει, με αξιώσεις, στο Βενιζέλειο Ωδείο, εδώ στα Χανιά, από το σύλλογο Φίλοι του Θεάτρου Χανίων. Είχα τη χαρά να παρακολουθήσω λίγες πρόβες και πρόκειται για θαυμάσια παρουσίαση. Αξιοσημείωτο ότι, όσοι έρθετε, θα απολαύσετε το γνήσιο, πρωτότυπο κείμενο του Αλέκου Γαλανού.

5 Μαΐου η πρεμιέρα, θα ακολουθήσουν οκτώ παραστάσεις και βλέπουμε.

Ο Περιφερειάρχης Κρήτης,
οι Αντιπεριφερειάρχες
και το Περιφερειακό Συμβούλιο
σας εύχονται
Καλή Ανάσταση
Χρόνια Πολλά

Περιφέρεια Κρήτης 2016

Καλό Πάσχα
από το
Φερμουάρ

Οι Αγίες μέρες των Παθών, και της Ανάστασης του Ιησού Χριστού, ας φέρουν στον κόσμο και στον καθένα από εσάς, αγάπη, γαλήνη οικογενειακή, υγεία και πλήρη μετάνοια για τα λάθη που πράξαμε όλοι μας.

Το μεγάλο ιστορικό γεγονός της Αναστάσεως του Χριστού αποτέλεσε το ασάλευτο θεμέλιο, πάνω στο οποίο στηρίχθηκε το πνευματικό οικοδόμημα του Χριστιανισμού.

Και έδωσε κουράγιο και δύναμη στους Αποστόλους και τους ήρωες της εκκλησίας μας να κηρύξουν το Ευαγγέλιο του Χριστού.

Με άσβεστες στα χέρια μας τις λαμπάδες της λαμπροφύρου Αναστάσεως ας παραμερίσουμε, έστω και προς στιγμήν, τα σκοτάδια της σημερινής πραγματικότητας.

Για να αντιπρίσουμε όσα και στην εποχή των Αποστόλων, το ελπιδοφόρο όραμα μιας νέας δημιουργίας, μιας καινούργιας καταξιωμένης Ζωής.

ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΜΑΣ
Με σεβασμό προς το πρόσωπό σας.

Χρυσάνθου Επισκόπου 6 (Κάτολας)

ΕΛΕΝΗ
ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗ

«Θέλουμε να δείξουμε σε όλους πόση ομορφιά κρύβεται τριγύρω και μέσα μας. Πόση ελπίδα μπορεί να γεννήσει μία καλλιτεχνική δράση, πώς η αισιοδοξία μεταδίδεται όταν τραγουδάμε παρέα» λέει στις «διαδρομές» ο Γιάννης Γιαννακάκης, που μαζί με δύο ακόμη ανθρώπους της Μουσικής και της Εκπαίδευσης, τους Γιώργο Πογιατζή και Τίτο Σμυρνάκη, δημιούργησαν τους... «passe-pARTout».

ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΑΚΗΣ:

Passe-pARTout ή απλώς πόση ελπίδα μπορεί να γεννήσει μία καλλιτεχνική δράση

■ Συνέντευξη με την «ψυχή» της μουσικο-θεατρικής ομάδας νέων παιδιών με τις πρωτότυπες δράσεις μετά μουσικής στα Χανιά

ια μουσικο-θεατρική ομάδα, που υλοποιεί δράσεις μετά μουσικής στα Χανιά και αποτελείται από δεκάδες νέα παιδιά που, αν κρίνει κανείς από τα χαμόγελά τους, αγαπούν πραγματικά αυτό που κάνουν: προτείνουν, μέσα από καλλιτεχνικές δράσεις, νέους χώρους και κρυμμένα σημεία της πόλης μας που αξίζουν της προσοχής μας. Αξιοσημείωτο είναι πως η ομάδα λειτουργεί σε απολύτως εθελοντική βάση, χωρίς μισθό, δίδακτρα, συνδρομή και όλες οι εκδηλώσεις της είναι χωρίς εισιτήριο ή εθελοντική συνεισφορά.

Μία πρωτοβουλία που δείχνει πως καμιά κρίση δεν μπορεί να σταθεί εμπόδιο στη ζωή μας, όταν υπάρχει μεράκι, φαντασία και κέφι για δημιουργία.

• **Πότε και πώς ξεκινά το ταξίδι της μουσικο-θεατρικής ομάδας «passe-pARTout» στα Χανιά; Από ποιους αποτελείται;**

Η ιδέα για τη δημιουργία της ομάδας υπήρχε αρκετά χρόνια στις συζητήσεις τριών φίλων που αγαπούμε τη μουσική και ασχολούμαστε με την εκπαίδευση. Του Γιώργου Πογιατζή, του Τίτου Σμυρνάκη και εμένα. Οι συζητήσεις αυτές άρχισαν να παίρνουν σάρκα και οστά το φθινόπωρο του 2012, όταν αποφασίσαμε να συγκεντρώσουμε μαθητές Λυκείου και φοιτητές που αγαπούν τη μουσική και επιθυμούν να εκφραστούν μέσα από ένα δημιουργικό σύνολο. Η ομάδα μεγάλωσε και μέχρι στιγμής έχει φιλοξενήσει περισσότερα από 40 μέλη.

• **Ποιος ο στόχος δημιουργίας των «passe-pARTout»; Ποιο είναι το όραμα της ομάδας;**

Ο κύριος στόχος ήταν να δώσουμε την ευκαιρία σε παιδιά που αγαπούν τη μουσική να δουλέψουν μέσα σε ένα σύνολο όχι χορωδιών, αλλά τραγουδιστών. Απευθυνθήκαμε αρχικά σε μαθητές Λυκείου και φοιτητές, διότι στη βαθμίδα τους στερούνται του μαθήματος της μουσικής. Με αυτά τα υπέροχα παιδιά μπορέσαμε να θέσουμε και τις βάσεις που επιθυμούσαμε.

Λειτουργούμε σε απολύτως εθελοντική βάση, χωρίς μισθό, δίδακτρα, συνδρομή και όλες μας οι εκδηλώσεις είναι χωρίς εισιτήριο ή εθελοντική συνεισφορά. Αυτό βέβαια επιτυγχάνεται χάρη στους πολλούς υποστηρικτές των δράσεών μας.

Εχουμε κάνει πράξη να ξεκινάμε τις παραστάσεις που οργανώνουμε ακριβώς στην ώρα μας ως ελάχιστο δείγμα σεβασμού στους φίλους μας. Και βέβαια, να ανακαλύπτουμε συνεχώς και να προτείνουμε νέους χώρους και κρυμμένα σημεία της πόλης που αξίζουν της προσοχής μας.

Θέλουμε να δείξουμε σε όλους πόση ομορφιά κρύβεται τριγύρω και μέσα μας. Πόση ελπίδα μπορεί να γεννήσει μία καλλιτεχνική δράση, πώς η αισιοδοξία μεταδίδεται όταν τραγουδάμε παρέα.

• **Σε κάθε δράση παρατηρεί κανείς ολοένα και μεγαλύτερο αριθμό νέων παιδιών που συμμετέχουν με ενθουσιασμό. Πού το αποδίδετε αυτό;**

Όπως σας έλεγα, περισσότεροι από 40 νέες και νέοι έχουν συμμετάσχει σε κάποια από τις δράσεις μας. Η ομάδα ανανεώνεται συνεχώς και είμαστε τυχεροί να έχουμε μαζί μας εξαιρετικής ποιότητας χαρακτήρες.

Μπορούμε έτσι να συνεργαζόμαστε με κέφι, να δημιουργούμε από κοινού και να παρουσιάζουμε με καμάρι το έργο μας. Αυτά τα στοιχεία φαίνεται να τα εκτιμούν οι νέοι φίλοι μας.

• **Πώς ανταποκρίνονται τα παιδιά και πώς πιστεύετε ότι επιδρά η μουσική στη ζωή τους;**

Η ανταπόκριση των μελών της ομάδας περνά συνήθως από στάδια. Από δειλός ακροατής μέχρι θαρραλέος ερμηνευτής. Κάθε προσωπικότητα απαιτεί τον δικό της χρόνο για να φανερώσει τις πτυχές της. Η ομάδα όμως διαμορφώνει ένα κλίμα ενθουσιώδους, πανηγυρικό κάποιες στιγμές, που ευνοεί τη δημιουργικότητα και την ελεύθερη έκφραση.

Κι όσοι αποφασίσουν να προχωρήσουν, κουβαλώντας τις ευθύνες και τον κόπο για έναν καλλιτεχνικό στόχο, αντιλαμβάνονται τη δύναμη του ανθρώπου να αλλάζει το μέσα του, τους γύρω, το περιβάλλον και το μέλλον του.

• **Πιστεύετε ότι σήμερα, όπως είναι δομημένο το ωρολόγιο**

Οι «passe-pARTout» μαζί με τον Κώστα Μακεδόνα. (φωτ.: Παύλος Μπουζάκης).

«Η Τέχνη μπορεί να βελτιώσει την καθημερινότητά μας, εφόσον της το επιτρέπουμε. Εφόσον δεχόμαστε τον διαρκώς παιδευτικό της χαρακτήρα, εφόσον αφήνουμε τα έργα της να συνομιλούν μαζί μας, εφόσον δεν κρατάμε κλειστές τις πόρτες μας».

• **σολικό πρόγραμμα, βοηθά τα παιδιά να ξετυλίξουν τις καλλιτεχνικές τους δεξιότητες και τα ταλέντα τους;**

Αν συζητάμε για τα καλλιτεχνικά μαθήματα, δεν μπορούμε να πιστεύουμε ότι οι λίγες ώρες στο σχολικό πρόγραμμα μπορούν να προσφέρουν ταυτόχρονα ένα επαρκές παράθυρο προς την τέχνη, μια ουσιαστική επαφή με το αντικείμενο και ένα πεδίο εξακρίβωσης ταλέντων και δεξιοτήτων. Οι γενιές των μαθητών της εποχής του διαδικτύου δεν περιμένουν όμως παθητικά. Ανακαλύπτουν αυτά που τους ενδιαφέρουν, παρακολουθούν τις αλλαγές, ενημερώνονται για τις εξελίξεις και τις τάσεις. Κι έτσι από νωρίς διαμορφώνουν άποψη για την τέχνη που μιλάει μέσα τους.

Όταν όμως το περιβάλλον δημιουργεί κατάλληλες συνθήκες, οι μαθητές ανθίζουν. Λαμπρό παράδειγμα, το Μουσικό Σχολείο της πόλης μας.

Κι αν υπήρχε και Θεατρικό σχολείο; Και Εικαστικό και Κινηματογραφικό; Δεν θα υπήρχαν ενθουσιώδεις και ταλαντούχοι μαθητές να το αγκαλιάσουν;

• **Πώς μπορεί η Τέχνη να βελτιώσει την καθημερινότητά μας;**

Μπορεί εφόσον της το επιτρέπουμε. Εφόσον δεχόμαστε τον διαρκώς παιδευτικό της χαρακτήρα, εφόσον αφήνουμε τα έργα της να συνομιλούν μαζί μας, εφόσον δεν κρατάμε κλειστές τις πόρτες μας.

Ο Πικάσο έλεγε πως η τέχνη είναι ένα ψέμα που μας βοηθάει να δούμε την αλήθεια. Αρκεί να θέλουμε να δούμε την αλήθεια, συμπληρώνω.

• **Ποιες δράσεις είναι οι πιο σημαντικοί σταθμοί στην πορεία της μουσικο-θεατρικής ομάδας;**

Κάθε δράση έχει ξεχωριστή σημασία, βαρύτητα και επίδραση για

εμάς και το κοινό.

Σίγουρα όμως ήταν αξέχαστη στιγμή η πρώτη μας δράση, όταν πραγματοποιήσαμε το flash mob στη Δημοτική Αγορά τον Δεκέμβριο του 2012. Ημασταν αγχωμένοι, αλλά και συγκινημένοι. Νιώσαμε όλοι τόσο περήφανοι βλέποντας αργότερα το βίντεο να διαδίδεται ως παράδειγμα προς μίμηση και ως ανάσα αισιοδοξίας.

Από τις πιο δυνατές όμως στιγμές ήταν όταν το καλοκαίρι του 2014 ανοίξαμε για πρώτη φορά τις σιδερένιες πόρτες των παλαιών φυλακών και καλέσαμε εκατοντάδες Χανιώτες σε έναν χώρο γεμάτο ενέργεια, αλλά με βαριά ιστορία και σκληρές μνήμες.

Συνεχίζουμε να αναζητούμε τρόπους να ταράξουμε δημιουργικά την καθημερινότητα κι έτσι συνεχώς να προστίθενται κι άλλες τέτοιες δράσεις. Κι άλλες τέτοιες εμπειρίες.

• **Τι νέο να περιμένουμε από τους «passe-pARTout»;**

Την Κυριακή 15 Μαΐου θα ανοίξουμε μουσικά τις πόρτες του νέου κτηρίου του Αρχαιολογικού Μουσείου στη Χαλέπα. Στο πλαίσιο του εορτασμού της Διεθνούς Ημέρας Μουσείων θα παρουσιάσουμε εκεί την παράσταση «γλυκά ακουμπήστε στην κουπαστή» που πρωτοπαίχτηκε το φθινόπωρο στην Πινακοθήκη. Η παράσταση θα ξεκινήσει στις 8.15 ακριβώς και έχει διάρκεια 40'.

Σύντομα θα κυκλοφορήσει ένα βίντεο με μία αναπάντεχη μουσική συνάντηση που είχαμε με έναν σπουδαίο τραγουδοποιό. Συνάντηση που έγινε καθώς παίζαμε μουσική στον δρόμο και εξελίχθηκε σε ένα μικρό πανηγύρι.

Ετοιμαζόμαστε βέβαια και για την καλοκαιρινή μας παράσταση, σε έναν ιδιαίτερο χώρο, αλλά ακόμα δεν έχουμε να ανακοινώσουμε πολλά.

Θα έχουμε την ευκαιρία να τα ξαναπούμε μέχρι τότε, ελπίζω.

παιδότοπος

ΣΤ' ΤΑΞΗ ΔΗΜ. ΣΧ. ΚΟΛΥΜΒΑΡΙΟΥ

Πάσχα στα χωριά μας...

Καλοί μου φίλοι, Χριστός Ανέστη!

Στα χωριά τους, χωριά του πρώην Δήμου Κολυμβαρίου, μας προσκαλούν να κάνουμε Πάσχα τα παιδιά της Στ' τάξης του Δημ. Σχ. Κολυμβαρίου με τις εργασίες τους που φιλοξενούνται στον σημερινό Αναστάσιμο "Παιδότοπο". Στην εκκλησία κατ' αρχάς για ν' ακούσουμε το "Χριστός Ανέστη" και στα σπίτια τους μετά για να ζήσουμε την οικογενειακή αναστάσιμη ατμόσφαιρα. Πολλές οι ευχαριστίες μου στον

φίλο διευθυντή του Σχολείου Δημήτρη Χαμπλάκη και στους δασκάλους των τμημάτων Μιχάλη Μπασιά και Κατερίνα Στεφανουδάκη, που γι' άλλη μια φορά ανταποκρίθηκαν σε πρότασή μου. Και βέβαια πολλά μπράβο στα παιδιά που έβαλαν τα δυνατά τους να βγάλουν τους δασκάλους των ασπροπρόσωπους.

Καλή Ανάσταση σε όλους!
Βαγγέλης Θ. Κακατσάκης,
δάσκαλος

**ΒΑΓΓΕΛΗΣ
Θ. ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ**
kakatsakis@sch.gr

Πάσχα στο Κολυμπάρι

[...] Το πρωί του Μεγάλου Σαββάτου βοηθώ τη γιαγιά μου και τη μητέρα μου να φτιάξουν καλιτσούνια που τα τρώμε μετά την Ανάσταση. Το βράδυ πηγαίνουμε στην εκκλησία φορώντας τα καλά μας ρούχα και κρατώντας λαμπάδες. Όταν ο παπάς του χωριού ψάλλει το "Χριστός Ανέστη", τα παιδιά του χωριού καίνε τον Ιούδα και πετάνε βεγγαλικά.

Ανήμερα του Πάσχα συγκεντρώνεται όλη η οικογένεια στο σπίτι της γιαγιάς μου. Ο μπαμπάς μου και ο παππούς μου σουβλίζουν το αρνί, ενώ εμείς οι υπόλοιποι φτιάχνουμε το γιορτινό τραπέζι. Το τσούγκρισμα των αυγών είναι αγαπημένη συνήθεια τόσο στα παιδιά όσο και στους μεγάλους. Πέρυσι κατάφερα να τους κερδίσω όλους και γι' αυτό η γιαγιά μου μού έδωσε ένα δώρο.

Ελπίζω κάθε χρόνο το Πάσχα να συγκεντρώνεται όλη η οικογένεια γύρω απ' το γιορτινό τραπέζι και να γιορτάζουμε αυτές τις Αγίες μέρες με υγεία και χαρά!

Ευαγγελία Νικολακάκη (Στ2)

Πάσχα στη Ραβδούχα

Το χωριό μου ονομάζεται Ραβδούχα. Στη Ραβδούχα κάθε χρόνο, το Μεγάλο Σάββατο πηγαίνουμε όλοι στην Εκκλησία, περίπου στις 11 το βράδυ. Τα παιδιά κρατάνε τις λαμπάδες τους. Η εκκλησία γεμίζει με ανθρώπους. Στη συνέχεια λίγο πριν τελειώσει η λειτουργία όλοι οι άνθρωποι, τα παιδιά με τις λαμπάδες τους και οι μεγάλοι με κανονικά κεριά πηγαίνουμε έξω από το ιερό όπου εκεί βρίσκεται ο ιερέας και μας δίνει το "Αγιο Φως". Το "Αγιο Φως" το έχουμε καθ' όλη τη διάρκεια της λειτουργίας και μερικοί το παίρνουν και στο σπίτι τους. Αργότερα μαζευόμαστε στο προαύλιο της εκκλησίας και ψέλνουμε όλοι μαζί το "Χριστός Ανέστη". Μετά οι άνθρωποι εύχονται ο ένας στον άλλο "Χρόνια Πολλά". Υστερα ένας άνθρωπος έχει αναλάβει να δώσει φωτιά σε ένα μεγάλο "βουνό" από κλαδιά που επάνω στα κλαδιά βρίσκεται ένας "Ιούδας" φτιαγμένος από παλιά ρούχα.

Τέλος τα παιδιά πετάνε στον δρόμο πυροτεχνήματα και όλη η Ραβδούχα φωτίζεται.

Ιωάννα Κρομμυδάκη (Στ1)

Πάσχα στις Βούβες

[...] Τη Μ. Παρασκευή ο ιερέας μνημονεύει μέσα στην εκκλησία πριν την περιφορά του Επιταφίου τα ονόματα αυτών που δεν ζουν ολωνών των οικογενειών. Το Μ. Σάββατο, την ώρα της Ανάστασης και όταν ο ιερέας πει το "Χριστός Ανέστη", τα παιδιά βάζουν φωτιά στον Ιούδα.

Ακόμα και αυτοί που είναι τοσακωμένοι δίνουν το φιλί της Αγάπης στο προαύλιο της Εκκλησίας και συμφιλιώνονται. Παλιά στην Κρήτη δεν σουβλίζαν αρνί, αλλά έφτιαχναν το κρέας κοκκινιστό ή βραστό ή οφτό. Ομως τα τελευταία χρόνια έχουν αρχίσει να σουβλίζουν και εδώ.

Εύχομαι σε όλους Καλή Ανάσταση και Καλό Πάσχα. Το Αγιο Φως να πλημμυρίσει τις καρδιές όλων μας με αγάπη για τον συνάνθρωπό μας!

Βασίλης Καραδάκης (Στ2)

Πάσχα στα Καμισιανά

Στο χωριό μου στα Καμισιανά η Ανάσταση γιορτάζεται ως εξής: Όταν κοντέψει να έρθει 12 η ώρα, πάει όλος ο κόσμος που ζει στο χωριό μου στην εκκλησία της Ευαγγελίστριας. Είναι μια εκκλησία που είναι χτισμένη πιο πάνω από το σπίτι μου.

Πάμε στην Εκκλησία και ο παπάς κάνει λειτουργία. Ανάβουμε τις λαμπάδες μας εμείς τα παιδιά και βγαίνουμε έξω. Ο παπάς χτυπάει την πόρτα 3 φορές και την τρίτη φορά η πόρτα ανοίγει. Ψάλλουμε το "Χριστός Ανέστη".

Μετά πετάνε πυροτεχνήματα τα αγόρια και έχουν φτιάξει έναν Ιούδα και του βάζουμε φωτιά και καίγεται.

Εγώ και οι γονείς μου μόλις γυρίσουμε στο σπίτι όλοι μαζί τρώμε οικογενειακάως.

Είναι μια υπέροχη στιγμή και μου αρέσει πολύ!

Πελαγία Κατσικουλάκη

Πάσχα στα Πλακάλωνα

Εγώ με την οικογένειά μου, τη μέρα, αλλά και το βράδυ το Μεγάλο Σάββατο περνάμε τέλεια. Από το πρωί είμαι στο αγαπημένο μου χωριό, τα Πλακάλωνα. Μόλις ξυπνήσω πάω με τους φίλους μου στην Εκκλησία. Σιγά - σιγά μαζεύουμε ξύλα και κάνουμε έναν τεράστιο σωρό. Μετά φτιάχνουμε τον Ιούδα με παλιά ρούχα και ξύλα. Μόλις τελειώσουμε μ' αυτά μπαίνουμε στην εκκλησία και τη στολίζουμε με τις γυναικές του χωριού.

Το βράδυ μόλις τελειώσει ο παπάς τη λειτουργία μαζεύονται όλα τ' αγόρια και οι άντρες και καίνε τον Ιούδα. Επίσης πετάνε δυναμιτάκια και πυροτεχνήματα. Η φωτιά είναι τόσο μεγάλη.

Μετά λέμε όλοι "Χριστός Ανέστη".

Μόλις φύγουμε μαζευόμαστε στο σπίτι του παππού μου και της γιαγιάς μου και τρώμε αρκετά φαγητά.

Αυτή η μέρα είναι πολύ ξεχωριστή. Φέτος μπορεί να άργησε το Πάσχα και η Ανάσταση, αλλά πρώτα ο Θεός έχουμε σχεδιάσει ένα πολύ ωραίο πρόγραμμα. Ακομη την Κυριακή του Πάσχα έχουμε τραπέζι στο σπίτι μας στα Καμισιανά για να σουβλίσουμε το αρνί και να τσουγκρίσουμε πολλά - πολλά αυγά.

Μαρία Σταυρουλάκη (Στ2)

Αφορμή

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

yannis.kalo@gmail.com · no14me.blogspot.gr/

Νέα φινλανδική γραμματική

» Diego Marani (μτφρ. Δήμητρα Δότση, εκδόσεις Αιώρα)

Ονομάζομαι Πέτρι Φρίαρι, ζω στο Αμβούργο, στην οδό Κάιζερ-Βίλχεμστρασε 16, και εργάζομαι ως νευρολόγος στο πανεπιστημιακό νοσοκομείο.

Βρήκα αυτό το χειρόγραφο στις 24 Ιανουαρίου 1946 σ' ένα μπαούλο του στρατιωτικού νοσοκομείου του Ελσίνκι, μαζί με ένα αμπέχονο, ένα μαντίλι με κεντημένα τα αρχικά Σ.Κ., τρεις επιστολές, την Κάλεβαλα κι ένα άδειο μπουκάλι κόσκενκορβα. Είναι γραμμένο σε σπαστά, στοιχειώδη φινλανδικά, με αρκετά γραμματικά λάθη, σ' ένα σχολικό τετράδιο όπου οι σελίδες με τα κείμενα εναλλάσσονται με λίστες ρημάτων, ασκήσεις φινλανδικής γραμματικής και αποκόμματα από τον τηλεφωνικό κατάλογο του Ελσίνκι.

Όταν οι φαντάροι του γερμανικού πλοίου Τίμπινγκεν θα βρουν έναν αναίσθητο και σοβαρά τραυματισμένο στρατιώτη, ενώ το πλοίο είναι αγκυροβολημένο στην Τεργέστη, θα τον οδηγήσουν στον γιατρό Πέτρι Φρίαρι.

Ο άγνωστος άντρας επανακτά τις αισθήσεις του αλλά έχει πια χάσει τη μνήμη του, δεν θυμάται καν τη μητρική του γλώσσα. Ο γιατρός, φινλανδικής καταγωγής, στηριζόμενος στην ετικέτα του αμπέχονου και στα αρχικά Σ.Κ. που είναι ραμμένα στο μαντίλι του, θα συμπεράνει πως είναι Φινλανδός. Θα επιχειρήσει λοιπόν να του κάνει κάποια μαθήματα φινλανδικών σε μια απόπειρα να ενεργοποιήσει τον μηχανισμό της μνήμης, ενώ λίγο αργότερα θα τον εφοδιάσει με όλες τις απαραίτητες γνωματεύσεις και συστάσεις που θα επιτρέψουν στον άντρα να επιστρέψει στο Ελσίνκι. Εκεί, θα βρει καταφύγιο στο στρατιωτικό νοσοκομείο και την υποστήριξη ενός ιερέα, στο πλευρό του οποίου θα μάθει τη γλώσσα. Το χειρόγραφο, επεξεργασμένο γλωσσικά από τον Φρίαρι, αποτελεί το ημερολόγιο ενός ανθρώπου χωρίς παρελθόν και με συγκεχυμένο παρόν, που αναζητά απεγνωσμένα την

ταυτότητά του.

Είμαι αρκετά επιφυλακτικός απέναντι στα μυθιστορήματα εκείνα που στηρίζονται αποκλειστικά σε ένα κεντρικό εύρημα, σε μια πρωτότυπη συγγραφική ιδέα, γιατί, και παρά τον αρχικό εντυπωσιασμό που προκαλεί η ιδέα αυτή, απαιτείται μια κάποια μαεστρία, ώστε να μπορέσει να σταθεί και να μετουσιωθεί η ιδέα σε ένα ολοκληρωμένο μυθιστόρημα. Ο Μαράνι δεν κατάφερε να υποστηρίξει την ομολογουμένως ενδιαφέρουσα αρχική του ιδέα, η οποία επισκίασε το λογοτεχνικό αποτέλεσμα, αφήνοντας βέβαια μια σειρά από προβληματισμούς και μια αίσθηση συμπάθειας για τον ήρωά του, που απολύει πλήρως και ανεπιστρεπτή την ικανότητα μνήμης, αναγκάζοντάς μας να σκεφτούμε ξανά και ξανά τα κατά καιρούς επιλεκτικά μας αιτήματα για λήθη, όταν κάτι τέτοιο μοιάζει με σωτηρία, επιμένοντας στην επιλεκτική και κατά βούληση διαγραφή, στοχεύοντας σε μια αμφίβολη ίαση. Επίσης ένα βασικό ερώτημα που προκύπτει, και είναι αλήθεια πως θα ήθελα να ερευνήσω περισσότερο, είναι ο τρόπος με τον οποίο σκεφτόμαστε. Σε ποια γλώσσα να σκέφτεται άραγε κάποιος που έχει πάθει

αμνησία;

Όμως ο Μαράνι δεν γράφει μια νευρολογική μελέτη αλλά ένα μυθιστόρημα, και ως τέτοιο πρέπει να κριθεί από τον αναγνώστη. Ποντάρει πολλά, εκτός από την κεντρική ιδέα, στη λύση του μυστηρίου, ίσως και στην επιβολή του μυστηρίου, δημιουργώντας όμως τελικά ένα ομιχλώδες τοπίο, το οποίο μάλλον τονίζει τις λογοτεχνικές αδυναμίες παρά τις μακιγιάρει. Διατηρώ επιφυλάξεις σχετικά με τη γλωσσική μετατροπή του χειρογράφου, το οποίο είναι γραμμένο σε στοιχειώδη φινλανδικά, σε ένα κείμενο γεμάτο από ποικιλίες εκφράσεις και όμορφες λέξεις, μια ποικιλότητα η οποία δεν δικαιολογείται και μοιάζει με διάθεση επίδειξης του συγγραφέα.

Σε ανάλογο θέμα και σε φινλανδικό τοπίο αξίζει κανείς να δει την υπέροχη ταινία του σπουδαίου σκηνοθέτη Ακι Καουρισμάκι με τίτλο: ο άνθρωπος χωρίς παρελθόν.

Η πρώτη φλέβα

Γάννης Μακριδάκης

Εκδότης: Βιβλιοπωλείον της Εστίας

«Εγώ ταξίδεψα στην Αφρική, ταξίδεψα στην Αυστραλία. Ο έρωτας δεν είναι μόνο σαρκικός, είναι και πνευματικός. Ήτανε το μυαλό μου αλλού πάντα.

Πάντα. Έλεγα άντε να τελειώσει, να φύγει. Κι όλες οι γυναίκες αυτό λέγανε. Διπλάδι της δουλειάς οι γυναίκες. Αυτό σκεφτόντουσαν και αυτό λέγανε. Αυτό κάνανε. Πατί, ήξερε αυτός πού είναι εμένα το μυαλό μου; Όλοι οι άντρες που πάνε για αγοραίο έρωτα δεν το ξέρουνε ότι η γυναίκα δεν πρόκειται να ανταποκριθεί; Εν γνώσει τους πάνε. Δεν είναι η γυναίκα τους ή η γκόμενά τους. Βέβαια το μυαλό μου εμένα μπορεί να ταξίδεψε, αλλά σαν αγγούρι δεν ήμουν ποτέ. Διότι εντάξει, στο κάτω κάτω ο άνθρωπος έδινε τα λεφτά του».

Ένας ναυτικός και μια πόρνη αφηγούνται ιστορίες από τις ζωές τους. Ο προβολέας του συγγραφέα τούς φωτίζει εναλλάξ. Η Λόλα βρέθηκε να δουλεύει στην Ντάπια των Χανίων από τη δεκαετία του '60 έως και τη δεκαετία του '80. Ο Πύργης ταξίδεψε το ίδιο διάστημα από την Ιαπωνία μέχρι τη Βραζιλία και είχε περιστασιακές σχέσεις με πόρνες.

Οι δυο τους εξιστορούν φουρτούνες και απαγωγές, αρραβώνες και βαφτίσια, αυτοκτονίες και έρωτες. Μέσα από τις αφηγήσεις τους διαφαίνεται μια ολόκληρη εποχή, αλλά κυρίως η κανονικότητα της ζωής στα βαπόρια, στα λιμάνια και στα "σπίτια".

Confiteor

Ζάουμ Καμπρέ

Εκδότης: Πόλις

Βαρκελώνη, δεκαετία του '50. Ο νεαρός Αντριά μεγαλώνει ανάμεσα σ' έναν πατέρα που θέλει να του δώσει μόρφωση αναγεννησιακού ανθρώπου, να τον κάνει γνώστη πολλών γλωσσών, και μια μητέρα που τον προορίζει για την καριέρα δεξιόχεινη βιολονίστα. Ο Αντριά, ευφυής, μοναχικός και υπάκουος, προσπαθεί να ικανοποιήσει τις υπέρμετρες και αντιφατικές φιλοδοξίες των γονιών του, ως τη στιγμή που ανακαλύπτει την ύποπτη προέλευση του οικογενειακού πλούτου και άλλα ανομολόγητα μυστικά. Πενήντα χρόνια μετά, ο Αντριά, λίγο πριν χάσει τη μνήμη του, προσπαθεί να ανασυνθέσει την οικογενειακή ιστορία, ενώ γύρω από ένα εκπληκτικό βιολί του 18ου αιώνα διαπλέκονται τραγικά επεισόδια της ευρωπαϊκής ιστορίας, από την Ιερά Εξέταση ως τη δικτατορία του Φράνκο και τη ναζιστική Γερμανία, με αποκορύφωμα το Αουσβιτς, το απόλυτο κακό.

Φουλι του άσσου

Νικόλαος Κοτανίδης

Εκδότης: Περίπλους

Το άβατο της Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων της δεκαετίας του '80. Ένα σύστημα που απλώνει την παγωμένη του ανάσα σε αγνές νεανικές ψυχές. Στερημένη νιότη,

μυστικοί κώδικες, δίψα για τη ζωή και τον έρωτα, όνειρα, απογοητεύσεις, καταστροφικές συγκρούσεις, κραυγή για ελευθερία, ισότητα και δικαιοσύνη. Ένας έφηβος και η σκληρή πορεία του προς μια απρόσμενα γρήγορη ενηλικίωση. Ο Ορέστης Παυλίδης, γιος απλών ανθρώπων του μόχθου, τελειώνοντας το Λύκειο φεύγει από την επαρχία κυνηγώντας το όνειρό του και εισάγεται στη Σχολή Ευελπίδων. Στο ξεκίνημα της νέας του ζωής οι τεταρτοετείς Πετρόπουλος και Αθηνογένους, μαζί με το σκοτεινό τους περίγυρο, κάνουν τα πάντα για να τον τσακίσουν. Στον απόλυτο αντίποδα, οι τεταρτοετείς Μύρωνας και Γεωργαλής, μέσα από τις αντιφάσεις των χαρακτήρων τους, προσπαθούν να τον βοηθήσουν επηρεάζοντας αναπόφευκτα τη στάση και αντιλήψεις του. Μια ολιγόριθμη παρέα πρωτοετών αποτελεί το εφελτήριο των εφηβικών του ανσυχών. Δυο κοπέλες αγγίζουν την καρδιά του... Ένα σκληρό "πόκερ" παίζεται για μια ολόκληρη χρονιά, με σημαδεμένη τράπουλα και πολλούς "άσσους". Από τη Βάρη και την Αθήνα μέχρι την Καστοριά και από τις Κεχριές μέχρι την Πάρο.

Η κόρη

Jane Shemilt

Εκδότης: Κλειδάριθμος

Η πρωίδα είναι μια επιτυχημένη παθολόγος, σύζυγος ενός διάσημου νευροχειρουργού και μητέρα τριών εφήβων. Όταν η δεκαπεντάχρονη κόρη της εξαφανίζεται, οι αρχές εξετάζουν το εν-

δεχόμενο της απαγωγής, ακόμα και της δολοφονίας.

Όσο, όμως, οι έρευνες της αστυνομίας προχωρούν, έρχονται στο φως ένα μετά το άλλο τα καλά κρυμμένα μυστικά της οικογένειας. Ξαφνικά η πρωίδα βρίσκεται αντιμέτωπη με μια σκληρή αλήθεια: στην πραγματικότητα δεν γνώριζε την κόρη της αλλά ούτε τα άλλα παιδιά της ούτε καν τον άντρα της. Συνειδητοποιεί ότι η καθημερινότητα και τα εξαντλητικά εργασιακά ωράρια την είχαν απομακρύνει από τους δικούς της ανθρώπους.

Έναν χρόνο αργότερα, και ενώ η αστυνομία είναι σε αδιέξοδο, η μητέρα δεν το έχει βάλει κάτω. Το μητρικό ένστικτο της δίνει δύναμη και τελικά την οδηγεί σε μια ανακάλυψη που ούτε η ίδια περιμένει. Είναι τελικά η εξαφάνιση της κόρης η αφορμή για να βρει η οικογένεια πάλι τις ισορροπίες της ή θα τη διαλύσει οριστικά;

Νέο Δ.Σ. στον "ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟ"

Κατά την εκλογοαπολογιστική Γενική Συνέλευση του Φιλολογικού Συλλόγου Χανίων "Ο ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ" στις 24 Απριλίου, αναδείχτηκε το νέο Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο στην πρώτη συνεδρίασή του συγκροτήθηκε σε σώμα ως εξής:

Πρόεδρος: Κώστας Μαυρακάκης
Αντιπρόεδρος: Μανώλης Κινδελής
Γραμματέας: Μιχάλης Ανδριανάκης
Ταμίας: Ειρήνη Βλαζάκη
Μέλη: Αντώνης Πετρουλάκης, Κατερίνα Μανιά, Τσουρουπάκης Δημήτρης.

Ξενάγηση στις αστικές κατοικίες της Βενετοκρατίας των Χανίων

Η επόμενη προγραμματισμένη ξενάγηση του Δήμου Χανίων θα πραγματοποιηθεί στις 8/05/2016, στις αστικές κατοικίες της Βενετοκρατίας από τον ιστορικό ερευνητή, Εμμανουήλ Μανουσάκα. Σημείο Συνάντησης - Αφετηρία: Δημαρχείο Χανίων.

Η ξενάγηση εντάσσεται στο πρόγραμμα δωρεάν ξεναγήσεων "ΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΔΗΜΟ ΜΑΣ" και υλοποιείται από τον Δήμο Χανίων σε συνεργασία με την Αρχαιολογία, τουριστικούς και άλλους φορείς του τόπου.

Όλες οι ξεναγήσεις του προγράμματος της εαρινής

περιόδου ξεκινούν στις 10.30 από τα προκαθορισμένα σημεία συνάντησης.

Για περισσότερες πληροφορίες καθώς και για τις απαραίτητες για την ομαλή διεξαγωγή των ξεναγήσεων δηλώσεις συμμετοχής για την τρέχουσα ξενάγηση της εβδομάδας, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνούν με το Γραφείο Τουρισμού του Δήμου Χανίων, από Δευτέρα έως Παρασκευή, από τις 10.00 έως τις 13.00, στο τηλέφωνο: 2821-3-41666/65 ή στην ηλεκτρονική διεύθυνση: t-tourismos@chania.gr.

Επιμέλεια:
ΣΑΚΗΣ ΚΟΥΒΑΤΣΟΣ
info@herb.gr

Βιότοπος - περιγραφή

Μια λατινική ονομασία του βοτάνου είναι *Echinacea angustifolia* (Εχινάκεια ή στενόφυλλη) και ανήκει στην οικογένεια των σύνθετων ή αστερίδων (όπως και η καλέντουλα, το χαμομήλι και το χρυσάνθεμο). Είναι γνωστή με διάφορες ονομασίες όπως ρουνμπεκία, αμερικάνικο κωνολούλουδο, μαυρομάτα, κτενολούλουδο, ινδιάνικο κεφάλι, ινδιάνικη φιδόρριζα, ποταπόριζα.

Εχινάκεια

Υπάρχουν εννέα ποικιλίες του φυτού. Η *Echinacea angustifolia*, με ιώδη άνθη και η *Echinakia purpurea* με κόκκινα άνθη, είναι οι ποικιλίες που χρησιμοποιούμε για θεραπευτικούς σκοπούς. Η *Echinacea pallida* έχει λευκά άνθη, ενώ δύο από τις εννέα ποικιλίες, η *Echinacea tenesseeensis* και η *Echinacea laevigata* κινδυνεύουν με εξαφάνιση επειδή συλλέγονται από άτομα που δεν γνωρίζουν να τις διακρίνουν από τις προηγούμενες που χρησιμοποιούνται για θεραπεία. Ευτυχώς που δεν υπάρχει λόγος να βρει κανείς άγρια, μια και η καλλιεργούμενη Εχινάκεια έχει εξ ίσου δραστηριότητες. Η ομορφιά αυτού του φυτού είναι ευθέως ανάλογη με τις εξαιρετικές θεραπευτικές ιδιότητές του.

Ιστορικά στοιχεία

Βότανο που καταγεται από τα λιβάδια της Βορείου Αμερικής. Ήταν γνωστό στους ινδιάνους πολύ πριν φτάσουν οι λευκοί άποικοι. Οι ιθαγενείς μασούσαν τη ρίζα του λουλουδιού που χρωμάτιζε τα λιβάδια τους κόκκινα. Οι χυμοί της ρίζας περιείχαν ένα αναισθητικό το οποίο ήταν χρήσιμο σε περιπτώσεις πληγών ή δηγμάτων εντόμων. Το βότανο επίσης απολύμανε την πληγή και παρείχε μία αντιοξίνη για την αντιμετώπιση των δηγμάτων του κροταλία. Οι ιθαγενείς καταλάωσαν το βότανο εσωτερικώς για τον βήχα, τον πονοκέφαλο, τον στομαχόπονο και τους διογκωμένους αδένες. Αργότερα που μελετήθηκε η Εχινάκεια, αποδείχθηκε ότι οι είχαν απόλυτο δίκιο. Το φυτό περιέχει αναλγητικές, αντισπασμωδικές και αιμοκαθαριστικές ιδιότητες που σκοτώνουν τα βακτήρια και τους μύκητες και αυξάνουν τη φυσική αντίσταση του οργανισμού. Οι άποικοι βέβαια υιοθέτησαν το φυτό ως σπιτικό γιατρικό για τα κρυολογήματα και τη γρίπη καθώς και για τους πονοκεφάλους, τη δυσπεψία, τη μαλάρια. Χρησιμοποιούσαν επίσης επιθέματα του βοτάνου για την αρθρίτιδα, τις αιμορροΐδες και τα αφροδίσια νοσήματα. Με την ανακάλυψη των αντιβιοτικών, γύρω στο 1930 η χρήση του βοτάνου σταμάτησε σχεδόν. Μετά τη δεκαετία του 70 όμως χάρη στην τάση για υγιεινή διατροφή, η Εχινάκεια ξαναβρήκε τη χαμένη της θέση και έχει κερδίσει παγκόσμια φήμη για τις αντι-ιογόνες, αν-

τιμικτυακές και αντιβακτηριακές ιδιότητές της και χρησιμοποιήθηκε στη θεραπεία του AIDS λόγω της εξαιρετικής της ικανότητας να συμβάλει στην ισχυροποίηση του ανοσοποιητικού συστήματος.

Συστατικά - χαρακτήρας

Το βότανο περιέχει πτητικό έλαιο, γλυκοσίδες, αμίδες, αντιβιοτικά πολυακετυλένια, ινουλίνη. Περιέχει επίσης λιπαρά οξέα, σίδηρο, πρωτεΐνες, τανίνες και βιταμίνες Α, C και Ε. Η μεγαλύτερη συγκέντρωση των δραστικών ουσιών του βοτάνου βρίσκεται στις μαύρες ρίζες του φυτού και αυτές χρησιμοποιούμε κατά κύριο λόγο.

Ανθιση - χρησιμοποιούμενα μέρη - συλλογή

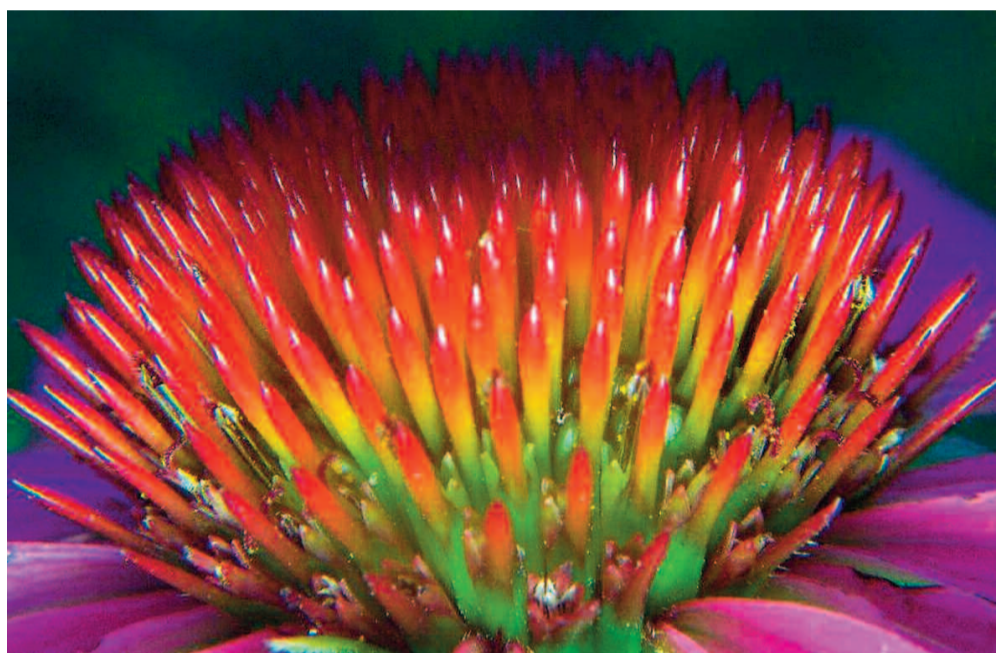
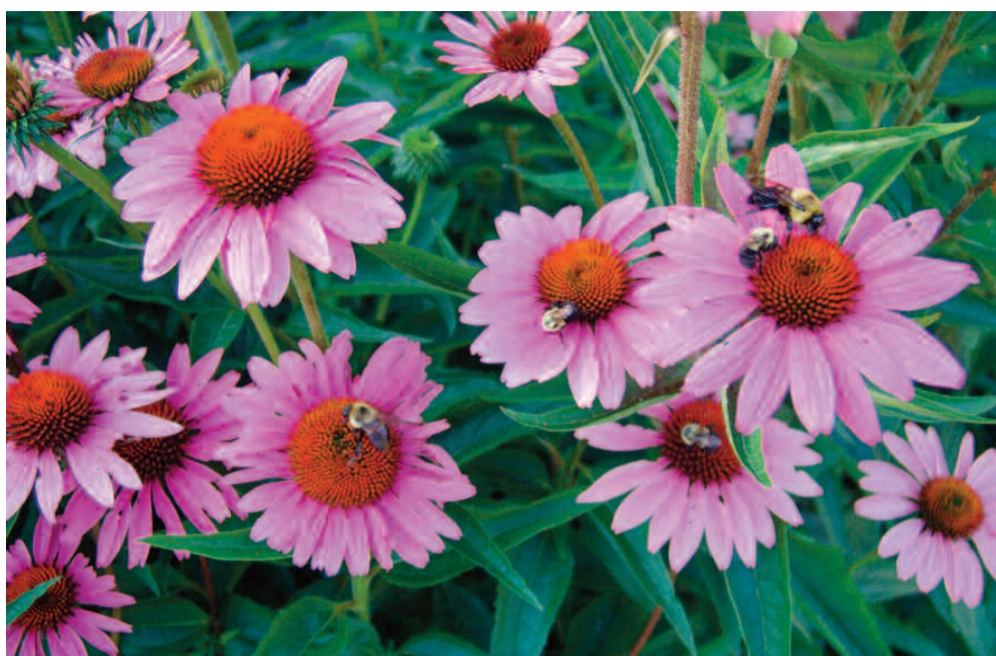
Ανθίζει στα μέσα του καλοκαιριού. Για θεραπευτικούς σκοπούς χρησιμοποιούνται τα φύλλα τα άνθη και η ρίζα και τα ριζίδια του φυτού.

Θεραπευτικές ιδιότητες και ενδείξεις

Η φήμη του βοτάνου ως διεγερτικού του ανοσοποιητικού δεν είναι αστήρικτη. Έρευνες έχουν αποδείξει ότι η Εχινάκεια διεγείρει την παραγωγή των λευκών αιμοσφαιρίων, που μάχονται τις λοιμώξεις και πως η πολυσακχαρίνη που περιέχει έχει αντιβιοτική δράση. Για τον λόγο αυτό το βότανο μπορεί να χρησιμοποιηθεί στη θεραπεία ιώσεων όπως ο αδενικός πυρετός (μονοκυρήνωση) και το μετα-ιοσικό σύνδρομο (μυαλγική μυοεγκεφαλίτιδα). Υπάρχουν ακόμη ενδείξεις για αντιαλλεργική δράση του βοτάνου.

Η Εχινάκεια είναι το κυριότερο βότανο που μπορεί να βοηθήσει το σώμα να απαλλαχτεί από τις μικροβιακές λοιμώξεις. Είναι αποτελεσματική τόσο για τα βακτήρια, όσο και για τους ιούς. Χρησιμοποιείται για προβλήματα ακμής, δοθιήνες, σπυαίμια, εγκαύματα και ηλιακά εγκαύματα. Σε προβλήματα δερματίτιδας, τσιμπήματα εντόμων και κεντρίσματα. Σε συνδυασμό με άλλα βότανα, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για κάθε μόλυνση σε οποιοδήποτε μέρος του σώματος.

Αν συνδυαστεί με Αχιλλέα ή Αρκτοστάφυλο μπορεί να σταματήσει την κυστίτιδα. Είναι χρή-

σιμη για λοιμώξεις της ανώτερης αναπνευστικής οδού, όπως η λαρυγγίτιδα και η αμυγδαλίτιδα καθώς και σε καταρροϊκές καταστάσεις της μύτης και των παραρρινικών κόλπων. Σε οξεία βρογχίτιδα, κοινό κρυολόγημα, γρίπη και αδενικό πυρετό. Σε προβλήματα μέσης ωτίτιδας, παραρρινοκολπίτιδας, ωτίτιδα του κολυμβητή, θυλακίτιδα, σύνδρομο καρπιαίου σωλήνα, οστεοαρθρίτιδα, ρευματοειδή αρθρίτιδα, κολπίτιδα. Το βάμμα ή το αφέψημα του βοτάνου χρησιμοποιείται για τις άφθες, πυόρροια και ουλίτιδα. Εξωτερικά χρησιμοποιείται σαν λοσιόν για τη θεραπεία μολυσμένων τραυμάτων και αμυχών.

Παρασκευή και δοσολογία

Η ρίζα του βοτάνου παρασκευάζεται ως αφέψημα. Ρίχνουμε 1-2 κουταλιές του τσαγιού ρίζα σε ένα φλιτζάνι νερό και μόλις βράσει χαμηλώνουμε τη φωτιά και το αφήνουμε να σιγοβράσει

για 10-15 λεπτά. Το ρόφημα πρέπει να πίνεται τρεις φορές την ημέρα. Αν πάρουμε βάμμα, πίνουμε 1-4 ml τρεις φορές την ημέρα.

Προφυλάξεις

Πρέπει να γνωρίζουμε ότι παρά το γεγονός ότι είναι ένα πολύτιμο βότανο, που διεγείρει το ανοσοποιητικό μας σύστημα δεν το χρησιμοποιούμε για μεγάλα χρονικά διαστήματα. Η παρατεταμένη του χρήση πέραν των τεσσάρων συνεχών εβδομάδων μπορεί να έχει αντίθετα αποτελέσματα στον οργανισμό. Το χρησιμοποιούμε λοιπόν μόνο όταν πρέπει και για διάστημα το πολύ έως 4 εβδομάδες. Πρέπει τέλος να γνωρίζουμε ότι η Εχινάκεια δεν πρέπει να λαμβάνεται από άτομα που αντιμετωπίζουν αυτοάνοσο νόσημα (όπως π.χ. λύκος ή σκλήρυνση κατά πλάκας). Υπάρχει περίπτωση αν η δόση ξεπεράσει τα 1.000 μικρογραμμάρια να προκληθεί ζάλη.

